

skoler, herunder spørgsmålet om varetagelsen af yderligere tilsyn efter friskoleloven.

Spm. nr. S 4661

Til videnskabsministeren (7/7 04) af:

Thomas Adelskov (S):

»Giver den ungarske mobilstrålingsundersøgelse vedrørende mobiltelefoners indvirkning på mænds sædceller, der konkluderer, at langvarig brug af mobiltelefoner kan have negativ virkning på antallet af mandlige sædceller og deres bevægelighed, anledning til, at ministeren mener, at der bør ske ændringer i de danske grænseværdier og advarsler omkring mobilstråling?«

Begrundelse

Spørgsmålet stilles på baggrund af en ungarsk undersøgelse, der har været omtalt i The Sunday Times og på CNN. Der henvises endvidere til Ritzau-telegram af 7. juli 2004, kl. 9.19.

Svar (19/7 04)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Sundhedsstyrelsen, der over for mig har oplyst følgende:

»Ved et nyligt møde i European Society for Human Reproduction (ESHRE) rapporterede ungarske forskere om nogle statistiske sammenhænge mellem dårlig sædkvalitet og oplysning om brug af mobiltelefoner, herunder om man havde mobiltelefonen stående på stand-by.

Det er vigtigt at understrege, at der på skrift offentligt tilgængeligt kun foreligger et kort resumé af undersøgelsen og derudover enkelte refererede udtalelser fra mødet. Der er således ikke tale om en egentlig videnskabelig publikation, som inden publikation var gennemgået kritisk af specialister på fagområdet (såkaldt peer-reviewing). Det foreliggende resumé giver ikke mulighed for at vurdere, om der kan være tale om en skævhed (bias) i udvælgelsen af de 231 deltagere, der omtales som patienter, det står ikke klart, hvordan eksponeringen for mobiltelefoner nærmere er vurderet, om der er taget

højde for andre faktorer som kan forstyrre sædcelledannelsen, inkl. rygning, stress, arbejdsmiljø etc., og det fremgår ikke, hvordan data er analyseret. Sådanne informationer er nødvendige for at kunne vurdere kvaliteten af undersøgelsen.

Sundhedsstyrelsen kan således ikke vurdere en undersøgelse på et så løst og foreløbigt grundlag, og det samme er der givet udtryk for ved kontakt med WHO, EU og ICNIRP (International Commission on Non-Ionising Radiation Protection).

Ifølge professor, dr. med. Niels Erik Skakkebæk er der næsten ingen videnskabelig litteratur på området. Et par ældre, præliminære studier kom til divergerende resultater, og det er heller ikke muligt på basis af de dyreeksperimentelle studier, der foreligger, at konkludere, at der skulle være effekt på sædcelledannelsen af elektromagnetiske felter fra mobiltelefoner i de doser, der er tale om.

Konklusion: Man kan på baggrund af resuméet af den ungarske undersøgelse ikke konkludere noget om effekter af brug af mobiltelefoner på sædkvalitet og dermed på mænds frugtbarhed. Yderligere data må forventes, inkl. egentlig publicering efter peer review af en videnskabelig artikel om den ungarske undersøgelse. Sundhedsstyrelsen finder, ligesom relevante internationale organisationer, ikke, at det foreliggende resumé kan give anledning til ændringer af grænseværdier eller forårsage advarsler om elektromagnetiske felter fra mobiltelefoner eller fra antenner til mobilkommunikation.

Det kan supplerende oplyses, at Sundhedsministeriet og Miljøministeriet siden 2001 har ydet støtte til et overvågningsprojekt vedrørende sædkvalitet hos unge danske mænd fra normalbefolkningen. De foreløbige analyser af projektets resultater har bekræftet, at mange unge mænd har dårlig sædkvalitet. På den anden side synes det gennemsnitlige sædtal ikke at have ændret sig igennem de sidste 4 år, hvor mobiltelefoni er blevet meget udbredt. Der er fortsat brug for viden om, hvilke faktorer, der kan have en negativ indvirkning på sædkvaliteten, mhp. forebyggelse af dårlig sædkvalitet.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.